

СПАРКИ АД

КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2009 г.

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на СПАРКИ АД и неговите дъщерни предприятия се състои в производство и търговия със заварени конструкции, кари и селскостопанска техника, сделки с недвижими имоти, посредничество и агентство на местни и чуждестранни лица.

Предприятието-майка СПАРКИ АД има за основна дейност производство и търговия със заварени конструкции, кари и селскостопанска техника. Дружеството е регистрирано като акционерно дружество със седалище и адрес на управление Република България, гр. Русе, ул. Розова долина №1.

Капиталът на СПАРКИ АД е 12 000 000 лв., състоящ се от 12 000 000 броя обикновени, поименни, безналични акции с право на глас с номинална стойност 1 лв. СПАРКИ АД е част от икономическа група. Мажоритарен акционер в емитента е СПАРКИ ГРУП АД с 89.50 %, чийто инструменти на собствения капитал не се търгуват на фондова борса. Собственици на СПАРКИ ГРУП АД са Станислав Петков и Петър Бабурков като всеки от тях притежава 50 % от капитала на Групата.

Към 31 декември 2009 г. Групата има 381 бр. персонал.

Акциите на СПАРКИ АД са регистрирани на Българска фондова борса – София АД.

СПАРКИ АД има двустепенна система на управление, състояща се от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Членовете на Надзорния съвет са:

Станислав Петков
Петър Бабурков
Иван Еничеров

Членовете на Управителния съвет са:

Чавдар Плахаров
Росен Милков
Ралица Маринова
Теодора Тодорова
Ивайло Георгиев
Албена Стамболова
Валентин Раданов
Станислав Калчев

В икономическата група на СПАРКИ АД, гр. Русе са включени следните дъщерни дружества:

СПАРКИ АД е едноличен собственик и притежава 195 950 дяла по 100 лева всеки един от капитала на ПРИСТА ПАРК ЕООД, регистрирано в Република България по ф.д. № 632/2007 г., по описа на Русенски окръжен съд, със седалище и адрес на управление: гр. Русе, ул. Розова долина № 1, с предмет на дейност: сделки с недвижими имоти, строителство, реконструкция и модернизация на недвижими имоти, посредничество и агентство на местни и чуждестранни лица. Дяловото участие на СПАРКИ АД е в размер на 10 089 хил. лв.

СПАРКИ АД е едноличен собственик и притежава 14 700 дяла по 100 лева всеки един от капитала на СИГМА ПЛЮС ЕООД, регистрирано в Република България по ф.д. № 631/2007 г., по описа на Русенски окръжен съд, със седалище и адрес на управление: гр. Русе, ул. Розова долина № 1, с предмет на дейност: закупуване, продажба и управление на недвижими имоти,

посредничество и агентство на местни и чуждестранни лица. Дяловото участие на СПАРКИ АД е в размер на 463 хил. лв.

СПАРКИ АД е едноличен собственик и притежава 500 дяла по 10 лева всеки един от капитала на ЦПО СПАРКИ ЕООД, регистрирано в Република България по ф.д. № 167/2005 г., по описа на Русенски окръжен съд, със седалище и адрес на управление: гр. Русе, ул. Розова долина № 1, с предмет на дейност: обучение на заварчици, съгласно Европейските изисквания. Дяловото участие на СПАРКИ АД е в размер на 5 хил. лв. и към 31 декември 2009 г. е обезценено.

СПАРКИ АД е едноличен собственик и притежава 105 000 дяла по 10 лева всеки един от капитала на И.З.РУСЕ ЕООД, със седалище и адрес на управление: гр. Русе, ул. Розова долина № 1, с предмет на дейност: сделки с недвижими имоти, строителство, реконструкция и модернизация на недвижими имоти за промишлени, офис и жилищни нужди, посредничество и агентство на местни и чуждестранни лица. Дяловото участие на СПАРКИ АД е в размер на 85 хил. лв. И.З.РУСЕ ЕООД е вписано в търговски регистър от Агенцията по вписванията на 25.03.2009 г.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Консолидираният финансов отчет е изготвен в български лева, което е функционалната валута на Групата.

В условията на световна икономическа криза, отразили се негативно върху дейността на Групата, ръководството е предприело следните по-значими мерки за подобряване на финансовото състояние на Групата:

- Групата е в процедура на разсрочване на краткосрочни задължения по главници към Банка ДСК ЕАД в размер на 18 184 хил. лв., което се очаква да приключи в рамките на 3 седмици от датата на одобрение на настоящия отчет.
- Групата разшири гамата на произвежданите заварени конструкции с производството на нови, стоманени конструкции за промишлени, енергийни и инфраструктурни обекти. В процес на усвояване е производството на конструкции за високоволтови трансформатори, като по този начин се осигуряват допълнителни продажби и съответни парични потоци от тях през 2010 г. Това ще повлияе положително както върху консолидирания финансов резултат, така и върху паричните потоци от оперативна дейност на Групата.
- Групата провежда политика на по-широко популяризиране на дейностите си в страната и региона, оптимизиране на разходите, материалните запаси и други елементи на оборотния капитал на Групата. Очакваният резултат от тези мерки е значително намаляване на складовите наличности, което ще подобри ликвидната позиция и оборотния капитал на Групата.

Ръководството счита, че Групата ще продължи да съществува като действащо предприятие.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2009 г.:

- МСФО 8 „Оперативни сегменти“;
- МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 23 „Разходи по заеми“ (ревизиран 2007 г. и коригиран);
- МСС 27 “Консолидирани и индивидуални финансови отчети” (коригиран);

- МСС 32 „Финансови инструменти: представяне“ (коригиран);
- МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ (коригиран);
- Годишни подобрения 2008 г.: СМСС публикува Подобрения на Международните стандарти за финансово отчитане 2008 г. По-голямата част от тези промени влизат в сила през отчетни периоди, започващи на или след 1 януари 2009 г.

Съществените ефекти, както в текущия период, така и в предходни или бъдещи периоди, произтичащи от прилагането за първи път на новите изисквания във връзка с представяне, признаване и оценяване, са представени по-долу:

Прилагането на МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2007 г. и коригиран) води до някои промени във формата, заглавията и представянето на определени елементи в консолидирания финансов отчет, което е свързано и с допълнителни оповестявания. Оценяването и признаването на активите, пасивите, приходите и разходите на Групата остават непроменени. Въпреки това някои елементи, които се признават директно в собствения капитал, сега се отразяват в другия всеобхватен доход, като например преоценката на имоти, машини и съоръжения. МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2007 г. и коригиран) влияе върху представянето на промените в собствения капитал, принадлежащ на собствениците на Групата, и въвежда отчет за всеобхватния доход.

Прилагането на МСФО 8 „Оперативни сегменти“ не е довело до промени в определените оперативни сегменти на Групата, но счетоводната политика за идентифициране на оперативни сегменти сега се базира на информацията за нуждите на вътрешно управленско отчитане, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

МСС 23 „Разходи по заеми“ (ревизиран 2007 г. и коригиран) изисква капитализиране на разходите по заеми, които могат директно да бъдат отнесени към придобиването, производството или строителството на един отговарящ на условията актив, който непременно изисква значителен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба. В съответствие с преходните разпоредби разходите по заеми не са преизчислявани ретроспективно. Разходите по заеми са капитализирани само за активите, които отговарят на изискванията и чието придобиване е започнало след 1 януари 2009 г. През 2009 г. не е извършено капитализиране на разходи по заеми, които биха били отчетени като разход съгласно предишната счетоводна политика.

Следните стандарти не са свързани с дейността на Групата и нямат ефект върху консолидирания финансов отчет:

- МСФО 1 „Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане“ (коригиран);
- МСФО 2 „Плащане на базата на акции“ (коригиран);
- КРМСФО 12 „Концесионни договори за предоставяне на услуги“;
- КРМСФО 13 „Програми за лоялни клиенти“;
- КРМСФО 14 „МСС 19 Ограничение на активите на планове с дефинирани доходи, изисквания за минимални фондове и тяхното взаимодействие“;
- КРМСФО 16 „Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна операция“;
- МСФО 4 „Застрахователи договори“ (коригиран);
- МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване“ (коригиран);
- КРМСФО 9 „Преценка на внедрени деривативи“ (коригиран).

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрението на този консолидиран финансов отчет, някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила и не са били приложени от по-ранна дата от Групата.

Ръководството очаква, че всички нововъведения ще бъдат включени в счетоводната политика на Групата за първия отчетен период, започващ след датата, от която те влизат в сила. Информацията относно нови стандарти, изменения и разяснения, които се очаква да имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата, е представена по-долу. Публикувани са и други нови стандарти и разяснения, но не се очаква те да имат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата.

МСФО 3 „Бизнес комбинации” (ревизиран 2008) (в сила от 1 юли 2009 г.)

Стандартът е приложим перспективно за бизнес комбинации, възникнали през отчетни периоди, започващи на или след 1 юли 2009 г. Новият стандарт въвежда промени в счетоводното отчитане на бизнес комбинации, но все пак запазва изискването за използване на метода на покупката, и ще има значителен ефект върху отчитането на бизнес комбинации, извършени в отчетни периоди, започващи на или след 1 юли 2009 г.

МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети” (ревизиран 2008) (в сила от 1 юли 2009 г.)

Преработеният стандарт въвежда промени в изискванията за счетоводно отчитане на загуба на контрол над дъщерно предприятие и на промени в участието на Групата в дъщерни предприятия. Тези промени ще бъдат приложени перспективно в съответствие с изискванията на преходните разпоредби и следователно не са отразени в настоящия финансов отчет на Групата.

КРМСФО 17 „Разпределение на непарични активи на собствениците” (в сила от 1 юли 2009 г.)

Разяснението дава насоки за начина, по който предприятието следва да отчете счетоводно разпределението на активи, различни от парични средства (непарични активи), като дивиденди на собствениците си в качеството им на собственици.

КРМСФО 18 „Прехвърляне на активи от клиенти” (в сила от 1 юли 2009 г.)

Разяснението дава насоки за начина, по който предприятието следва да отчете счетоводно прехвърлянето на активи на имоти, машини и съоръжения от клиенти. Съгласно разяснението това са активи за получателя, които следва да бъдат признати по справедлива стойност към датата на прехвърлянето, като се признава приход в съответствие с МСС 18 „Приходи”.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО, приети от ЕС. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г. и коригиран). Групата прие да представя

консолидирания отчет за всеобхватния доход в два отделни отчета: консолидиран отчет за доходите и консолидиран отчет за всеобхватния доход.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

През 2009 г. са представени два сравнителни периода, защото Групата прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет. Повече информация относно корекциите е представена в пояснение 5.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2009 г. Дъщерните предприятия са всички предприятия, върху чиято финансовата и оперативната политика Групата упражнява контрол. Предприятието майка придобива и упражнява контрол, като притежава повече от половината от общия брой права на глас. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата се елиминират. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването или съответно до датата на продажбата им.

4.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката, който включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата. Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи и представлява превишението на цената на придобиване над справедливата стойност на дела на Групата в разграничимите нетни активи на придобиваното дружеството към датата на придобиване. Всяко превишение на разграничимите нетни активи над цената на придобиване се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

4.5. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.6. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Групата.

Ръководството определя три оперативни сегмента „Производство“, „Наем“ и „Други“.

В оперативен сегмент „Производство“ се включва производството на обработени и заварени метални конструкции за повдигателни и пътностроителни съоръжения, селскостопански машини и мотокари.

В оперативен сегмент „Наем“ се включва отдаване под наем на собствени имоти.

В „Други“ са включени всички останали дейности.

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка продуктова линия се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти“ Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет с изключение на:

- приходите, разходите и печалбите от промени в справедливата стойност на инвестиционни имоти,

които не се включват при определянето на оперативната печалба на оперативните сегменти.

Информацията относно резултатите на отделните сегменти, която се преглежда регулярно от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения, не включва ефектите от единични неповтаряеми събития. Финансовите приходи и разходи не се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се прегледат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.7. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки, материали, продукция, предоставяне на услуги, други приходи и приходи от лихви. Приходите от основните стоки, материали, продукция и услуги, други приходи и приходите от лихви са представени в пояснения 26, 27 и 32.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени работи, направени от Групата.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.7.1. Продажба на стоки, материали и продукция

Приход се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки, материали и продукция. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките, материалите и продукцията без възражение.

4.7.2. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Групата, включват производствени услуги (вж. пояснение 26)

Групата не е обвързана с дългосрочен договор за предоставяне на услуги.

Приходът от наеми от предоставяне на сгради и земи на Групата по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга.

4.7.3. Договори за строителство

Когато резултатът може да бъде надеждно оценен, договорените приходи и съответстващите им разходи се признават като приходи и разходи спрямо етапа на завършеност на дейността по договора към датата на консолидирания финансов отчет. Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото възнаграждение във връзка с тази дейност.

Когато Групата не може надеждно да оцени резултата от договора, приход се признава само до размера на направените разходи по договора, които е вероятно да бъдат възстановени. Разходите по договора се признават за периода, в който са възникнали.

Когато е вероятно общата сума на разходите по договора да превиши общата сума на приходите, очакваната загуба се признава незабавно в печалбата или загубата.

Етапът на завършеност на един договор за строителство се оценява от ръководството, като се взема предвид цялата налична информация към датата на консолидирания финансов отчет.

Процентът на завършеност се определя на база на прегледи на извършената работа по строителния договор към датата на консолидирания финансов отчет.

4.7.4. Приходи от лихви

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

4.8. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им. Разходите за гаранции се признават и се приспадат от свързаните с тях провизии при признаването на съответния приход.

4.9. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за доходите на ред „Финансови разходи“.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Групата, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.10. Нематериални активи

Нематериални активи включват програмни продукти и други дълготрайни нематериални активи. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за доходите за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за доходите за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат

надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Програмни продукти 2 години
- Други дълготрайни нематериални активи 3 - 7 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за доходите на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за доходите на ред „Печалба/(Загуба) от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Групата е в размер на 500 лв.

4.11. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на земите се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в следствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба. Преоценка се извършва на петгодишен период.

Последващото оценяване на другите активи се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за доходите за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Масивни сгради и съоръжения 25 години
- Машини, производствено оборудване и апаратура 3 години
- Транспортни средства без автомобили 10 години
- Компютри, периферни устройства за тях 2 години
- Автомобили 4 години
- Стопански инвентар 7 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за доходите на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за доходите на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Групата е в размер на 500 лв.

4.12. Отчитане на лизинговите договори

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Групата, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в консолидирания отчет за доходите за съответния отчетен период.

4.13. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори

се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.14. Инвестиционни имоти

Групата отчита като инвестиционни имоти земи и сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и /или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти”.

4.15. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват консолидирания финансов актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.15.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на консолидирания финансов отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват

обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в консолидирания отчет за доходите на редове „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи“.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на консолидирания финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в консолидирания отчет за доходите на ред „Други разходи“.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в консолидирания отчет за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи“. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

4.15.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови

инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се отнасят в консолидирания отчет за доходите на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансов пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на проведено Общо събрание на акционерите.

4.16. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, незавършено производство, продукцията и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва метода на средно претеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.17. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се

предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влязат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.22.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.18. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обрацаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.19. Собствен капитал, резерви и плащания на дивиденди

Акционерният капитал на Групата отразява номиналната стойност на емитираните акции на предприятието-майка.

Резервите включват законови резерви, преценки на нетекущи активи и други резерви (вж. пояснение 20.2).

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите се включват на ред „Задължения към свързани лица“ в консолидирания отчет за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от Общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

Всички транзакции със собствениците на Групата са представени отделно в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

4.20. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата начислява правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Групата не разработва и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала“ по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.21. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, които Групата със сигурност ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Групата не признава условни активи, тъй като признаването им може да има за резултат признаването на доход, който може никога да не бъде реализиран.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи. Те са описани заедно с условните задължения на Групата в пояснение 39.

4.22. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидираните финансови отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.23.

4.22.1. Приходи от договори за строителство

Етапът на завършеност на всеки договор за строителство се оценява от ръководството като се взема предвид цялата налична информация към края на отчетния период. В този процес ръководството упражнява значима преценка по отношение на ключови събития, фактически извършена работа и приблизителна оценка на разходите за завършване на проекта. Допълнителна информация за счетоводната политика на Групата по отношение на договори за строителство е предоставена в пояснение 4.7.3.

4.22.2. Лизинги

Съгласно МСС 17 „Лизинг“ ръководството класифицира лизинговите договори за автомобили и оборудване като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция не е еднозначна и

ръководството преценява дали договорът е финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху актива се прехвърлят на лизингополучателя.

4.22.3. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив, особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.23. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.23.1. Обезценка

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.13). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Групата е претърпяла загуби от обезценка на нетекущи активи в размер на 1 036 хил. лв. през 2009 г., за да се намали балансовата стойност на нетекущи активи до възстановимата им стойност.

4.23.2. Ползен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2009 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 8 и 9. Действителният ползен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.23.3. Приходи от договори за строителство

През 2009 г. Групата не е страна по договори за строителство. Балансовата стойност на договорите за строителство през 2008 г. възлиза на 29 хил. лв., а през 2007 г.: 8 451 хил. лв. и

признатите приходи от договори за строителство се базират на най-добрата приблизителна оценка на ръководството по отношение на резултата от всеки договор и процента на завършеност.

Ръководството на Групата оценява поне веднъж месечно рентабилността на неизпълнените договори за строителство, както и недовършената работа, използвайки методи за управление на проекти.

4.23.4. Бизнес комбинации

При първоначалното им признаване активите и пасивите на придобития бизнес са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние с тяхната справедлива стойност. При изчисляване на справедливата стойност ръководството използва оценки на бъдещите парични потоци и дисконтовите фактори, които обаче могат да се различават от действителните резултати. Всички промени в оценката след първоначалното признаване биха се отразили върху стойността на репутацията. Информацията относно придобитите активи и пасиви е представена в пояснение 6.2.

4.23.5. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Основната дейност на Групата е изложена на технологични промени, които могат да доведат до резки изменения в продажните цени. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси възлиза на 18 711 хил. лв. (2008 г.: 22 786 хил. лв.; 2007 г.: 17 794 хил. лв.).

4.23.6. Справедлива стойност на финансови инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котираны цени на активен пазар. Подробности относно използваните предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.23.7. Провизии

Групата е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите в консолидирания финансов отчет провизии. Провизиите нямат да бъдат разглеждани тук по-подробно, за да се избегнат предубеждения, свързани с позицията на Групата в горепосочените спорове.

5. Ефект от корекции

Консолидиран отчет за финансовото състояние

	Пояснение	2008	Преизчисление	2008
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Активи				
Нетекущи активи				
Нематериални активи		20	-	20
Имоти, машини и съоръжения		17 031	-	17 031
Инвестиции в други предприятия	5.1	1	(1)	-
Дългосрочни финансови активи	5.1	-	1	1
Инвестиционни имоти		21 065	-	21 065
Отсрочени данъчни активи		17		17
Нетекущи активи		38 134	-	38 134
Текущи активи				
Материални запаси		22 786	-	22 786
Търговски вземания		6 356	-	6 356
Вземания от свързани лица		728	-	728
Данъчни вземания		153	-	153
Други вземания		167	-	167
Пари и парични еквиваленти		94	-	94
Текущи активи		30 284	-	30 284
Общо активи		68 418	-	68 418

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	2008	Преизчисление	2008
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Собствен капитал				
Акционерен капитал		12 000	-	12 000
Резерви	5.2	9 380	(8 395)	985
Неразпределена печалба	5.2	20 761	8 352	29 113
Общо собствен капитал		42 141	(43)	42 098
Пасиви				
Нетекущи пасиви				
Пенсионни задължения към персонала	5.3	-	33	33
Дългосрочни заеми		1 467	-	1 467
Задължения по финансов лизинг		708	-	708
Отсрочени данъчни пасиви	5.2	324	43	367
Нетекущи пасиви		2 499	76	2 575
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	5.3	476	(33)	443
Краткосрочни заеми		19 520	-	19 520
Задължения по финансов лизинг		460	-	460
Търговски задължения		1 695	-	1 695
Краткосрочни задължения към свързани лица		986	-	986
Данъчни задължения		603	-	603
Други задължения		38	-	38
Текущи пасиви		23 778	(33)	23 745
Общо пасиви		26 277	43	26 320
Общо собствен капитал и пасиви		68 418	-	68 418

- 5.1 Класифициране на инвестиции в други предприятия в Дългосрочни финансови активи в размер на 1 хил. лв.
- 5.2 Признание на нетен преоценъчен резерв в размер на 8 395 хил. лв. от Резерви, съответно 8 352 хил. лв. в Неразпределена печалба и корекция с 43 хил. лв. на Отсрочени данъчни пасиви.
- 5.3 Рекласификация на Пенсионни задължения към персонала в размер на 33 хил. лв. от текущи пасиви в нетекущи пасиви.

Консолидиран отчет за финансовото състояние

	Пояснение	2007 хил. лв.	Преизчисление хил. лв.	2007 хил. лв.
Активи				
Нетекущи активи				
Нематериални активи		39	-	39
Имоти, машини и съоръжения		13 792	-	13 792
Инвестиции в други предприятия	5.1	1	(1)	-
Дългосрочни финансови активи	5.1	-	1	1
Инвестиционни имоти		21 065	-	21 065
Отсрочени данъчни активи		25		25
Нетекущи активи		34 922	-	34 922
Текущи активи				
Материални запаси		17 794	-	17 794
Търговски вземания		3 356	-	3 356
Вземания от свързани лица		497	-	497
Данъчни вземания		605	-	605
Други вземания		4 742	-	4 742
Пари и парични еквиваленти		1 306	-	1 306
Текущи активи		28 300	-	28 300
Общо активи		63 222	-	63 222

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	2007	Преизчисление	2007
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Собствен капитал				
Акционерен капитал		3 000	-	3 000
Резерви	5.4	15 280	(8 395)	6 885
Неразпределена печалба	5.4	20 855	8 374	29 229
Общо собствен капитал		39 135	(21)	39 114
Пасиви				
Нетекущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	5.5	-	40	40
Дългосрочни заеми		15 510	-	15 510
Задължения по финансов лизинг		1 170	-	1 170
Дългосрочни задължения към свързани лица		102	-	102
Отсрочени данъчни пасиви	5.4	649	21	670
Нетекущи пасиви		17 431	61	17 492
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	5.5	608	(40)	568
Краткосрочни заеми		255	-	255
Задължения по финансов лизинг		469	-	469
Търговски задължения		3 503	-	3 503
Краткосрочни задължения към свързани лица		631	-	631
Данъчни задължения		1 148	-	1 148
Други задължения		42	-	42
Текущи пасиви		6 656	(40)	6 616
Общо пасиви		24 087	21	24 108
Общо собствен капитал и пасиви		63 222	-	63 222

5.4 Признание на нетен преоценъчен резерв в размер на 8 395 хил. лв. от Резерви, съответно 8 374 хил. лв. в Неразпределена печалба и корекция с 21 хил. лв. на Отсрочени данъчни пасиви

5.5 Рекласификация на Пенсионни задължения към персонала в размер на 40 хил. лв. от текущи пасиви в нетекущи пасиви.

Консолидиран отчет за доходите

	Пояснение	2008	Преизчисление	2008
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от продажби		40 313	-	40 313
Други приходи		101	-	101
Разходи за материали		(18 559)	-	(18 559)
Разходи за външни услуги		(4 524)	-	(4 524)
Разходи за персонала		(6 523)	-	(6 523)
Разходи за амортизация на нефинансови активи		(2 446)	-	(2 446)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи		(5 822)	-	(5 822)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство		2 556	-	2 556
Печалба от продажба на нетекущи активи		52	-	52
Разходи за придобиване и ликвидация на дълготрайни активи по стопански начин		1 301	-	1 301
Други разходи		(617)	-	(617)
Печалба от оперативна дейност		5 832	-	5 832
Финансови разходи		(1 496)	-	(1 496)
Финансови приходи		5	-	5
Печалба преди данъци		4 341	-	4 341
Разходи за данъци върху дохода	5.6	(435)	(325)	(760)
Печалба за годината		3 906	(325)	3 581
Доход на акция:		лв.	лв.	лв.
Основен доход на акция:	5.7	0.33	(0.03)	0.30

5.6 Обратно проявление на данък върху доходите, отнасящ се до компонентите на Друг всеобхватен доход, в размер на 304 хил. лв. и данъчен ефект от корекция на Резерви признати в Неразпределена печалба в размер на 21 хил. лв.

5.7 Корекция на основен доход на акция в размер на 0.03 лв. на една акция в резултат на промяна на финансов резултат, подлежащ на разпределение между акционерите на Групата.

6. База за консолидация

6.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия включени в консолидацията са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2009 участие		2008 участие		2007 участие	
			хил. лв.	%	хил. лв.	%	хил. лв.	%
ПРИСТА ПАРК ЕООД	РБългария	Сделки с недвижими имоти	10 089	100	10 089	100	10 089	100
СИГМА ПЛЮС ЕООД	РБългария	Сделки с недвижими имоти	463	100	463	100	463	100
СПАРКИ ЦПО ЕООД	РБългария	Обучение на кадри	-	100	-	100	5	100
И.З. РУСЕ ЕООД	РБългария	Сделки с недвижими имоти	85	100	-	-	-	-
			<u>10 637</u>		<u>10 552</u>		<u>10 557</u>	

6.2. Придобиване на И.З. Русе ЕООД през 2009 г.

Съгласно протокол от заседание на Управителния съвет на предприятието майка от 05 ноември 2008 г. е взето решение за учредяване на И.З. Русе ЕООД с основен капитал в размер на 1 050 хил. лв., разпределен в 105 000 дяла с номинална стойност 10 лв. за дял. Размерът на капитала е равен на определения в експертната оценка на непаричната вноска, която следва да се извърши от три вещи лица, посочени от длъжностното лице по регистрацията към Агенцията по вписванията и приета от СПАРКИ АД. Срещу записаните дялове едноличният собственик следва да извърши непарична вноска в капитала на Дружеството, представляваща поземлен имот с площ 28 960 кв.м.

Съгласно протокол от заседание на Надзорния съвет на СПАРКИ АД от 05 ноември 2008 г. е одобрен проектът за решение на Управителния съвет за учредяване на И.З. Русе ЕООД като собственост на предприятието майка.

Съгласно издадения доклад на независими експерти и заключението към него от 05 януари 2009 г. относно стойността на апортната вноска в капитала на И.З. Русе ЕООД, приемливата пазарна стойност на имота, предложен като вещна вноска, е определена на 1 050 хил. лв.

На 25 март 2009 г. е дружеството е регистрирано в Агенцията по вписванията с основен капитал в размер на 1 050 хил. лв., представляващ 105 000 дяла, всеки с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляващ един глас на общото събрание на съдружниците на И.З. Русе ЕООД.

7. Отчитане по сегменти

Ръководството определя към настоящия момент следните оперативни сегменти, както е описано в пояснение 4.6: „Производство” и „Наем”. Тези оперативни сегменти се наблюдават от ръководството, което взема стратегически решения на базата на коригираните оперативни резултати на сегмента.

В допълнение по-малки оперативни сегменти, които не преминават количествените прагове, са обединени по-долу в сегмент „Други”.

Информацията за отделните сегменти може да бъде анализирана за представените отчетни периоди, както следва:

Информацията за отделните сегменти към 31 декември 2009 г. е както следва:

	Производство	Наем	Други	Общо
	2009	2009	2009	2009
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от:				
- външни клиенти	8 207	19	17	8 243
- други сегменти	4	180	174	358
Приходи на сегмента	8 211	199	191	8 601
Промяна на материалните запаси	(3 603)	-	-	(3 603)
Разходи за материали	(3 183)		(1)	(3 184)
Разходи за персонал	(2 863)	-	(179)	(3 042)
Амортизация на нефинансови активи	(3 160)	(279)	(2)	(3 441)
Обезценка на материални запаси	(3 444)	-	-	(3 444)
Други разходи	(1 787)	(119)	(8)	(1 914)
Оперативна печалба на сегмента	(9 829)	(199)	1	(10 027)
Активи на сегмента	45 242	21 884	213	67 339

Информацията за отделните сегменти към 31 декември 2008 г. е както следва:

	Производство	Наем	Други	Общо
	2008	2008	2008	2008
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от:				
- външни клиенти	40 437	9	20	40 466
- други сегменти	10	180	1	191
Приходи на сегмента	40 447	189	21	40 657
Промяна на материалните запаси	(3 271)	-	-	(3 271)
Разходи за материали	(18 553)	-	(6)	(18 559)
Разходи за персонал	(6 515)	-	(8)	(6 523)
Амортизация на нефинансови активи	(2 443)	(127)	(2)	(2 572)
Други разходи	(3 854)	(163)	(9)	(4 026)
Оперативна печалба на сегмента	5 811	(101)	(4)	5 706
Активи на сегмента	57 950	20 907	4	78 861

Информацията за отделните сегменти към 31 декември 2007 г. е както следва:

	Производство	Наем	Други	Общо
	2007	2007	2007	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Активи на сегмента	52 746	21 011	6	73 763

Новопридобитите от Групата нетекущи активи, различни от финансови инструменти и активи по отсрочени данъци за 2009 г, възлизат на 389 хил.лв (2008 г.: 5 671 хил. лв., 2007 г.: 8 799 хил. лв).

Приходите на Групата от външни клиенти, както и нетекущите активи (без финансовите инструменти и отсрочените данъчни активи), са разпределени по следните географски области:

	2009		2008		2007
	хил. лв.		хил. лв.		хил. лв.
	Приходи	Нетекущи активи	Приходи	Нетекущи активи	Нетекущи активи
България	2 279	35 854	9 514	38 116	34 896
Франция	2 935	-	24 710	-	-
Германия	2 598	-	4 721	-	-
САЩ	-	-	1 316	-	-
Ирландия	60	-	-	-	-
Дания	321	-	-	-	-
Други	50	-	205	-	-
Общо	8 243	35 854	40 466	38 116	34 896

Приходите на Групата от външни клиенти от България, където се намира седалището на Групата, както и от основните пазари Франция, Германия, Дания и Ирландия, са установени на база на географското разположение на клиентите. Нетекущите активи са разпределени на базата на тяхното физическо местонахождение.

През 2009 г. 4 681 хил. лв. или 56.60 % от приходите на Групата зависят от два клиента в сегмента „Производство“. През 2008 г. 24 710 хил. лв. или 61.06 % от приходите на Групата зависят от един клиент в сегмента „Производство“.

Общата сума на приходите, оперативната печалба/загуба и активите на отделните сегменти са равнени със съответните позиции в консолидирания финансов отчет на Групата, както следва:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи		
Общо приходи на сегменти	8 601	40 657
Елиминиране на междусегментни приходи	(358)	(191)
Приходи на Групата	8 243	40 466
Печалба или загуба		
Оперативна печалба/(загуба) на сегментите	(10 027)	5 706
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	292	-
Елиминиране на загубата от сделки между сегментите	274	126
Оперативна печалба/(загуба) на Групата	(9 461)	5 832
Финансови разходи	(1 343)	(1 496)
Финансови приходи	1	5
Печалба/(Загуба) на Групата преди данъци	(10 803)	4 341

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Активи			
Общо активи на сегментите	67,339	78,861	73,763
Елиминирани	(10,640)	(10,443)	(10,541)
Активи на Групата	<u>56,699</u>	<u>68,418</u>	<u>63,222</u>

През представените отчетни периоди не са отчетени неразпределени оперативни приходи и разходи, с изключение на промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти.

Приходите на Групата могат да бъдат анализирани за основните видове продукти и услуги както следва:

	2009	2008
	'000 лв.	'000 лв.
Приходи от продажба на готова продукция	6 247	31 576
Приходи от продажба на стоки	76	214
Приходи от наеми	68	60
Приходи от предоставяне на услуги	442	532
Приходи от договори за строителство	-	29
Приходи от продажба на материали	1 285	7 794
Други приходи от продажби	89	108
Общо приходи от продажби	<u>8 207</u>	<u>40 313</u>
Отписани задължения	2	-
Излишък на материални запаси	40	49
Приходи от сторнирани обезщетения за пенсиониране	4	-
Приходи от застрахователи	4	-
Възстановен ДДС	-	10
Получени субсидии	-	41
Други приходи	-	1
Други приходи	<u>50</u>	<u>101</u>
Печалба /(Загуба) от продажба на нетекущи активи	<u>(14)</u>	<u>52</u>
Общо приходи на Групата	<u>8 243</u>	<u>40 466</u>

8. Нематериални активи

Нематериални активи на Групата включват програмни продукти и сертификати. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Програмни продукти хил. лв.	Други хил. лв.	Общо хил. лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2009 г.	177	32	209
Новопридобити активи, закупени	1	-	1
Отписани активи	-	(17)	(17)
Салдо към 31 декември 2009 г.	178	15	193
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2009 г.	(174)	(15)	(189)
Амортизация за периода	(4)	(7)	(11)
Амортизация на отписани активи	-	13	13
Салдо към 31 декември 2009 г.	(178)	(9)	(187)
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	-	6	6

	Програмни продукти хил. лв.	Други хил. лв.	Общо хил. лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2008 г.	174	25	199
Новопридобити активи, закупени	3	7	10
Салдо към 31 декември 2008 г.	177	32	209
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2008 г.	(150)	(10)	(160)
Амортизация за периода	(24)	(5)	(29)
Салдо към 31 декември 2008 г.	(174)	(15)	(189)
Балансова стойност към 31 декември 2008 г.	3	17	20

Не са сключвани съществени договори за покупко-продажба през периода.

Групата не е заложила нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за доходите на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

9. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земя, сгради, машини и съоръжения, транспортни средства, стопански инвентар и разходи за придобиване и ликвидация на дълготрайни активи. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване и ликвидация на ДМА	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2009 г.	1 846	4 777	15 912	1 814	147	3 864	28 360
Новопридобити активи	-	-	793	58	18	249	1 118
Рекласифицирани в инвестиционни имоти	(1 462)	-	-	-	-	-	(1 462)
Отписани активи	(9)	-	(98)	(1)	(1)	(737)	(846)
Преоценка	148	-	-	-	-	-	148
Салдо към 31 декември 2009 г.	523	4 777	16 607	1 871	164	3 376	27 318
Амортизация							
Салдо към 1 януари 2009 г.	-	(1 274)	(9 408)	(557)	(90)	-	(11 329)
Амортизация на отписани активи	-	-	68	1	1	-	70
Амортизация за периода	-	(190)	(2 763)	(182)	(18)	-	(3 153)
Салдо към 31 декември 2009 г.	-	(1 464)	(12 103)	(738)	(107)	-	(14 412)
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	523	3 313	4 504	1 133	57	3 376	12 906
	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване и ликвидация на ДМА	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Брутна балансова стойност							
Салдо към 1 януари 2008 г.	828	2 924	10 881	1 214	142	7 212	23 201
Новопридобити активи	1 018	1 853	5 521	608	9	4 344	13 353
Отписани активи	-	-	(490)	(8)	(4)	(7 692)	(8 194)
Салдо към 31 декември 2008 г.	1 846	4 777	15 912	1 814	147	3 864	28 360
Амортизация							
Салдо към 1 януари 2008 г.	-	(1 134)	(7 810)	(388)	(77)	-	(9 409)
Амортизация на отписани активи	-	-	490	2	5	-	497
Амортизация за периода	-	(140)	(2 088)	(171)	(18)	-	(2 417)
Салдо към 31 декември 2008 г.	-	(1 274)	(9 408)	(557)	(90)	-	(11 329)
Балансова стойност към 31 декември 2008 г.	1 846	3 503	6 504	1 257	57	3 864	17 031

Земите на Групата са преоценени към 31 декември 2009 г. от независим оценител. Справедливата стойност е определена на базата на актуални пазарни сделки, коригирани съобразно специфичните условия, свързани с актива.

Ако беше приложен моделът на цената на придобиване, преносната стойност на преоценената земя щеше да възлиза на 45 хил. лв. (2008 г.: 1 207 хил. лв.; 2007 г.: 189 хил. лв.). Преоценената стойност включва преоценен резерв преди данъци в размер на 478 хил. лв. (2008 г.: 639 хил. лв.; 2007 г.: 639 хил. лв.), който не подлежи на разпределение на собствениците на Групата.

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за доходите на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Групата няма договорно задължение за закупуване на активи. През 2008 г. или 2007 г. не е имало съществени договорни задължения във връзка с закупуване на имоти, машини и съоръжения.

Балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията, заложи като обезпечение по заеми (вж. пояснение 22), е представена, както следва:

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	523	3 183	2 124	5 830
Балансова стойност към 31 декември 2008 г.	375	3 366	2 245	5 986
Балансова стойност към 31 декември 2007 г.	375	1 647	389	2 411

10. Лизинг

10.1. Финансов лизинг като лизингополучател

Групата е придобила по договори за финансов лизинг машини, съоръжения, оборудване и транспортни средства. Нетната балансова стойност на активите, придобити по договори за финансов лизинг, възлиза на 1 414 хил. лв. (2008 г.: 2 253 хил. лв.; 2007 г.: 859 хил. лв.). Активите се включени в група „Машини и съоръжения“ и „Транспортни средства“ от „Имоти, машини и съоръжения“ (вж. пояснение 9).

Групата е лизингополучател по следните договори за финансов лизинг:

Име на лизингодателя	№ и дата на договор	Лизингово имущество
ДСК Лизинг АД	000172 A1 / 08.05.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 B1 / 08.05.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 C1 / 08.05.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 D1 / 24.07.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 F1 / 26.09.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 G1 / 26.09.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 H1 / 17.11.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 I1 / 14.02.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 J1 / 14.02.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 K1 / 14.02.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 L1 / 14.02.2006 г.	оборудване

ДСК Лизинг АД	000172 M1 / 14.02.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 N1 / 14.02.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 O1 / 14.02.2006 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 P1 / 19.02.2007 г.	оборудване
ДСК Лизинг АД	000172 Q1 / 19.02.2007 г.	оборудване
Райфайзен Лизинг България ООД	002511-RF-001 / 09.03.2007 г.	оборудване
Райфайзен Лизинг България ООД	002511-RF-002 / 09.03.2007 г.	оборудване
София Лизинг ЕАД	3866 / 11.05.2007	автомобил
София Лизинг ЕАД	4670 / 28.06.2007	автомобил
София Лизинг ЕАД	4672 / 28.06.2007	автомобил

Групата издава запис на заповед за сумите на всички лизингови вноски по финансовите си лизинги.

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година хил. лв.	От 1 до 5 години хил. лв.	Общо хил. лв.
31 декември 2009 г.			
Лизингови плащания	399	414	813
Дисконтиране	(43)	(25)	(68)
Нетна настояща стойност	356	389	745
31 декември 2008 г.			
Лизингови плащания	538	776	1 314
Дисконтиране	(78)	(68)	(146)
Нетна настояща стойност	460	708	1 168
31 декември 2007 г.			
Лизингови плащания	579	1 375	1 954
Дисконтиране	(110)	(205)	(315)
Нетна настояща стойност	469	1 170	1 639

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване след последната вноска от срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения. Не са признавани приходи от условни наеми и не се очакват приходи от сублизинг, тъй като всички активи, за които са сключени лизингови договори, се използват само от Групата.

10.2. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг на Групата са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година хил. лв.	От 1 до 5 години хил. лв.	Общо хил. лв.
Към 31 декември 2009 г.	10	4	14
Към 31 декември 2008 г.	19	-	19
Към 31 декември 2007 г.	6	-	6

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 9 хил. лв. (2008 г.: 12 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Групата.

Към 31 декември 2009 г. Групата е лизингополучател по следните договори за оперативен лизинг:

- Групата е наемател по договор за наем на резервоар за стечнен кислород с наемодател Месер Химко Газ ООД с месечен наем в размер на 720 лв. и срок 15 май 2011 г.
- Групата е наемател по договор за наем на недвижим имот с наемодател Румен Тодоров с месечен наем в размер на 190 лв. и срок 1 септември 2010 г.

Договорите за оперативен лизинг на Групата не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за подновяване или покупка, клаузи за увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

10.3. Оперативен лизинг като лизингодател

Групата отдава част от инвестиционни имоти, сгради и земи по договори за оперативен лизинг.

Бъдещите минимални постъпления по договори за оперативен лизинг на Групата са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания
	До 1 година хил. лв.
Към 31 декември 2009 г.	56
Към 31 декември 2008 г.	58
Към 31 декември 2007 г.	55

Някои от основните договори, по които Групата е лизингодател към 31 декември 2009 г., са следните:

- Групата е наемодател по договор за наем на недвижим имот с наемател Адакс Рибчев ООД с месечен наем в размер на 1 900 лв.
- Групата е наемодател по договор за наем на помещение за стол с наемател Фемили ЕООД с месечен наем в размер на 500 лв.
- Групата е наемодател по договор за наем на земя с наемател Грил ЕООД с месечен наем в размер на 100 лв.
- Групата е наемодател по договор за наем на инвестиционен имот с наемател Диала ООД с месечен наем в размер на 1 хил. лв.
- Групата е наемодател по договор за наем на инвестиционен имот с наемател Феникс 94 ООД с месечен наем в размер на 1 хил. лв.

Лизинговите постъпления, признати като приход за периода, възлизат на 68 хил. лв. (2008 г.: 60 хил. лв.).

11. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват земи и сгради, които се намират в областта на гр. Русе и се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

Справедливата стойност беше определена на базата на налични актуални цени на активни пазари от независим оценител.

Промените в балансовите стойности, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат обобщени, както следва:

	<u>хил. лв.</u>
Балансова стойност към 01 януари 2008 г.	21 065
Балансова стойност към 31 декември 2008 г.	21 065
Новопридобити активи:	
- чрез покупка	7
- прехвърляния от ползван от собственика имот	1 462
Отписани активи	(11)
Преоценка на инвестиционни имоти по МСС 16	127
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	292
Балансова стойност към 31 декември 2009 г.	22 942

Към 31 декември 2009 г. Групата има учредени четири договорни ипотечи върху притежаваните от нея инвестиционни имоти (вж. пояснение 22), както следва:

- по договор за банков кредит № 166/04 ноември 2005 г. сключени между СПАРКИ АД и Банка ДСК ЕАД;
- по договор за банков кредит № 650/30 май 2008 г., сключени между СПАРКИ АД и Банка ДСК ЕАД;
- по договор за банков кредит № 390/26 март 2007 г., сключен между СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД и ДСК ЕАД;
- по договор за банков кредит № 1170/07 януари 2008 г., сключен между СПАРКИ ЕЛТОС АД и УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД.

Балансовата стойност на заложените инвестиционни имоти към 31 декември 2009 г. е в размер на 19 601 хил. лв. (към 31 декември 2008 г.: 19 596 хил. лв.).

Приходите от наеми за 2009 г., възлизащи на 18 хил. лв. (2008 г.: 9 хил. лв.), са включени в консолидирания отчет за доходите на ред „Приходи от продажби“. Не са признавани условни наеми. Преките оперативни разходи в размер на 92 хил. лв. са представени на ред „Други разходи“ (2008 г.: 144 хил. лв.).

Инвестиционните имоти са отдавани под наем по договори за оперативен лизинг (вж. пояснение 10.3). Лизинговите договори са неотменяеми за срок от 1-2 години от началото на лизинга. Бъдещите минимални лизингови постъпления са, както следва:

	<u>Дължими минимални лизингови постъпления</u>
	<u>До 1 година</u>
	<u>хил. лв.</u>
Към 31 декември 2009 г.	25
Към 31 декември 2008 г.	14
Към 31 декември 2007 г.	-

12. Дългосрочни финансови активи

Сумите, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се отнасят към следните категории дългосрочни финансови активи:

	Пояснение	2009	2008	2007
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи на разположение за продажба:				
Участия в капитали на други предприятия	12.1	-	1	1
		<u>-</u>	<u>1</u>	<u>1</u>

12.1. Финансови активи на разположение за продажба

Балансовата стойност на финансовите активи на разположение за продажба, включващи участия в капитала на други предприятия, е представена, както следва:

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Участия в капитали на други предприятия	-	1	1
Балансова стойност	<u>-</u>	<u>1</u>	<u>1</u>

Активите се отчитат по себестойност и не се търгуват на публична фондова борса.

През 2009 г. участията на Групата в капитали на други предприятия са обезценени до възстановимата стойност на актива, поради превишаване на балансовата стойност, възлизаща на 1 хил. лв., над стойността в употреба. При определянето на стойността в употреба на участията е направена оценка на очакваните входящи и изходящи парични потоци от участията, очакваните пазарни промени, стойността на парите във времето и всички останали приложими и значими елементи за формирането на надеждна величина, което е намерило отражение при определянето на 15 % дисконтов фактор. Загубата от обезценка на инвестицията на Групата в капитали на други предприятия, в размер на 1 хил. лв., е включена в консолидирания отчет за доходите като Финансов разход. За повече информация вижте пояснение 32.

13. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и неизползвани данъчни загуби и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни активи (пасиви)	1 януари 2009	Признати в другия всеобхватен доход	Рекласифицирани	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2009
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекучи активи					
Имоти, машини и съоръжения	(367)	294	25	-	(48)
Инвестиционни имоти	-	(13)	(25)	68	30
Текущи активи					
Търговски и други вземания	5	-	-	33	38

Материални запаси	-	-	-	344	344
Нетекущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	3	-	-	(2)	1
Текущи пасиви					
Пенсионни и други задължения към персонала	9	-	-	(1)	8
Неизползвани данъчни загуби	-	-	-	429	429
	(350)	281	-	871	802
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	17				850
Отсрочени данъчни пасиви	(367)				(48)
Нетно отсрочени данъчни пасиви/(активи)	(350)				802

Отсрочените данъци за сравнителния период 2008 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни активи (пасиви)	1 януари 2008	Признати в другия всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2008
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Нетекущи активи				
Имоти, машини и съоръжения	(670)	303	-	(367)
Нетекущи активи	4	-	(4)	-
Текущи активи				
Търговски и други вземания	4	-	1	5
Нетекущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	4	-	(1)	3
Текущи пасиви				
Пенсионни и други задължения към персонала	13	-	(4)	9
	(645)	303	(8)	(350)
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	25			17
Отсрочени данъчни пасиви	(670)			(367)
Нетно отсрочени данъчни пасиви	(645)			(350)

Сумите, признати в другия всеобхватен доход, се отнасят до преоценката на нетекущи активи.

Всички отсрочени данъчни активи (включително за данъчни загуби на предприятието майка) са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние. Към 31 декември 2009 г. размерът на непризнатия данъчен актив за данъчни загуби възлиза на 41 хил. лв., от които за 2

хил. лв. крайният срок за приспадане на неизползваните данъчни загуби е 2010 г., за 1 хил лв. – 2011 г., за 9 хил .лв. – 2012 г., за 11 хил. лв. – 2013 г. и за 18 хил. лв. – 2014 г.

Сумата на данъка върху печалбата, свързан с всеки един от елементите на другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2009		
	Преди данъци	Данъчен разход	Нетно от данъци
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Преоценка на нетекущи активи	148	(15)	133
Преоценка на инвестиционни имоти	127	(13)	114
Друг всеобхватен доход	275	(28)	247

14. Материални запаси

Материалните запаси, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Материали	14 646	14 631	12 198
Незавършено производство	3 321	7 722	5 238
Продукция	613	301	230
Стоки	131	132	128
Материални запаси	18 711	22 786	17 794

През 2009 г. общо 3 184 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2008 г.: 18 559 хил. лв.). Обезценката на материални запаси в размер на 3 444 хил. лв. в консолидирания отчет за доходите е показана на ред „Разходи за обезценка на материални запаси“.

Намаление на разходите в резултат на възстановяване на обезценки не е настъпило през 2008 г. или 2009 г., тъй като такива не са признавани в предходни периоди.

Групата е учредила залог върху материални запаси с балансова стойност 1 500 хил. евро (2 934 хил. лв.) в полза на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД като обезпечение на предоставения заем в размер на 750 хил. евро (1 467 хил. лв.) съгласно договор № RC-060 от 19 декември 2007 г.

Групата е учредила залог върху материални запаси с балансова стойност 2 000 хил. лв. в полза на БАНКА ДСК ЕАД като обезпечение на предоставените заеми: съгласно договор № 551 от 14 декември 2007 г. в размер на 1 000 хил. евро (1 956 хил. лв.), съгласно договор № 166 от 05 ноември 2005 г. в размер на 6 050 хил. евро и съгласно договор № 650 от 30 май 2008 г. в размер на 2 800 хил. евро.

15. Договори за строителство

През 2009 г. Групата не реализира приходи по договори за строителство. Приходи в размер на 29 хил. лв., отнасящи се до договори за строителство на магазин от веригата Praktiker, са включени в общата сума на приходите за 2008 г.

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Обща сума на направените разходи, възникнали по договори за строителство	-	118	6 879
Признати печалби	-	(89)	1 572
Общо	-	29	8 451

Договорът за строителство е приключил.

За 2009 г. и сравнимите периоди няма удържани суми по договори за строителство.

16. Търговски вземания

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Търговски вземания, брутно	1 425	6 407	3 394
Обезценка	(313)	(51)	(38)
Търговски вземания	1 112	6 356	3 356

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност. Всички търговски вземания на Групата са прегледани относно индикации за обезценка.

Някои търговски вземания са били обезценени и съответната обезценка в размер на 274 хил. лв. (2008 г.: 37 хил. лв.; 2007 г.: 2 хил. лв.) е била призната в консолидирания отчет на доходите на ред „Други разходи“. Обезценените вземания са били дължими главно от търговски клиенти, които са имали финансови затруднения.

Изменението в обезценката на вземанията може да бъде представено по следния начин:

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Салдо към 1 януари	51	38	77
Отписани суми (несъбираеми)	(12)	(24)	(40)
Загуба от обезценка	274	37	2
Възстановяване на загуба от обезценка	-	-	(1)
Салдо към 31 декември	313	51	38

Анализ на необезценените просрочени търговски вземания е представен в пояснение 40.2.

Значимите търговски вземания към 31 декември са представени, както следва:

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
PINGUELY HAULOTTE	-	871	1 907
PESTA A.O.	933	1 166	-
KOFRABUL	31	5	-
ОКЗ БУЛХОЛДИНГ ЕАД	80	4 001	-
ЕТ ИВАНКА НИКОЛОВА - НИКИ	11	-	-

MANITEX	-	143	105
HAULOTTE ARGES S.R.L.	-	60	-
МИС ООД	-	20	21
SCHAEFF LIFT TRUCK INC.	-	-	280
RICHARD KEENAN	-	-	305
DROMONE	-	-	249
ФЕНИКС 94 ООД	11	10	23
ПРАКТИКЕР РИЪЛ ИСТЕЙТ ЕООД	-	-	188
АГРОЛИМИТЕД ЕООД	-	-	85
АТЛАС КОПКО ЛИФТЪН ЕООД	-	-	108
Други вземания	46	80	85
	1 112	6 356	3 356

17. Данъчни вземания

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Данък добавена стойност за възстановяване	68	153	605
Вземания от корпоративен данък	1	-	-
Данък върху социалните разходи	2	-	-
	71	153	605

18. Други вземания

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Социални осигуровки	-	-	2
Авансови плащания	13	76	4 626
Вземания по съдебни спорове	76	56	78
Вземания от подотчетни лица	1	1	1
Гаранции	2	4	-
Преплатени разходи	32	28	25
Застраховки	1	-	-
Обезценка	(71)	-	-
Други краткосрочни вземания	25	2	10
	79	167	4 742

Изменението в обезценката на другите вземания може да бъде представено по следния начин:

	2009
	хил. лв.
Салдо към 1 януари	-
Загуба от обезценка	71
Салдо към 31 декември	71

19. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Парични средства в банки и в брой в:			
- български лева	12	39	56
- евро	9	52	1 247
- щатски долари	-	1	2
Парични еквиваленти	-	2	1
Пари и парични еквиваленти	21	94	1 306

Групата няма блокирани пари и парични еквиваленти.

Паричните еквиваленти са формирани от ваучери за храна по Кодекса на труда.

20. Собствен капитал

20.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на СПАРКИ АД се състои от 12 000 000 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на СПАРКИ АД.

	2009	2008
	хил. бр.	хил. бр.
Издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	12 000	3 000
Емисия на акции	-	9 000
Издадени и напълно платени акции	12 000	12 000
Общо акции, оторизирани на 31 декември	12 000	12 000

Списъкът на основните акционери на СПАРКИ АД е представен, както следва:

	31 декември 2009		31 декември 2008		31 декември 2007	
	Брой акции	%	Брой акции	%	Брой акции	%
СПАРКИ ГРУП АД	10 740 311	89.50	10 734 048	89.45	2 707 428	90.25
Други юридически лица с по-малко от 5%	106 864	0.89	101 609	0.85	1 000	0.03
Други физически лица с по-малко от 5%	1 152 825	9.61	1 164 343	9.70	291 572	9.72
	12 000 000	100	12 000 000	100	3 000 000	100

Дружествата в Групата не притежават акции на предприятието майка.

20.2. Резерви

	Законови резерви хил. лв.	Преоценка на нетекущи активи хил. лв.	Други резерви хил. лв.	Общо хил. лв.
Салдо към 1 януари 2008 г.	300	681	5 904	6 885
Увеличение на акционерния капитал за сметка на резерви	-	-	(8 000)	(8 000)
Разпределение на печалби	-	-	2 100	2 100
Салдо към 31 декември 2008 г.	300	681	4	985
Брутна сума на преоценката	-	275	-	275
Пренасяне на брутна сума на преоценката	-	(54)	-	(54)
Данъчни ефекти от преоценката	-	(28)	-	(28)
Данъчен ефект от пренасяне на преоценка	-	5	-	5
Разпределение на печалбата	388	-	-	388
Салдо към 31 декември 2009 г.	688	879	4	1 571

21. Възнаграждения на персонала

21.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.
Разходи за заплати	(2 520)	(5 217)
Разходи за социални осигуровки	(520)	(1 297)
Разходи за обезщетения при пенсиониране	-	(9)
Разходи за компенсируеми отпуски	(2)	-
Разходи за персонала	(3 042)	(6 523)

21.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.	2007 хил. лв.
Нетекущи:			
Обезщетения по Кодекса на труда	23	33	40
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	23	33	40
Текущи:			
Обезщетения по Кодекса на труда	6	17	13
Задължения за заплати	145	276	302
Задължения за социални осигуровки	65	113	171
Задължения за неизползвани отпуски	36	37	82
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	252	443	568

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи и бивши служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2010 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и различни пенсионни плащания. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се считат за дългосрочни.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

	Лихвен процент	До 1 година хил. лв. хил. лв.	От 1 до 5 години хил. лв. хил. лв.	Общо хил. лв. хил. лв.
Към 31 декември 2009 г.				
Дължими обезщетения		6	27	33
Сkonto	4%	-	(4)	(4)
Дисконтирани парични потоци		6	23	29
Към 31 декември 2008 г.				
Дължими обезщетения		17	40	57
Сkonto	6%	-	(7)	(7)
Дисконтирани парични потоци		17	33	50
Към 31 декември 2007 г.				
Дължими обезщетения		13	47	60
Сkonto	5%	-	(7)	(7)
Дисконтирани парични потоци		13	40	53

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.
Провизии за пенсиониране в началото на годината	50	53
Увеличение на провизиите в резултат на служители, навършващи възрастта за пенсиониране в следващите пет години	10	10
Дисконтиране	(2)	(3)
Увеличение на провизиите в резултат на промени в сконтовия процент	6	2
Намаление на провизиите в резултат на промени в броя на персонала	(18)	-
Изплатени обезщетения на персонала	(17)	(12)
Провизии за пенсиониране в края на годината	29	50

22. Заеми

Заемите включват следните финансови пасиви:

	Текущи			Нетекущи		
	2009	2008	2007	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:						
УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД	1 467	-	-	-	1 467	1 467
БАНКА ДСК ЕАД	18 184	19 265	-	-	-	13 789
DEG	101	201	201	-	-	201
Частни инвеститори	27	54	54	-	-	53
Общо балансова стойност	19 779	19 520	255	-	1 467	15 510

22.1. Заеми, отчитани по амортизирана стойност

Полученият заем от УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД представлява банков револвиращ кредит в размер на 750 хил. евро (1 467 хил. лв.) съгласно договор № RC-060 от 19 декември 2007 г. Заемът е платим на шест равни месечни погасителни вноски, първата дължима на 19 юли 2010 г. Лихвеният процент по кредита е в размер на 1-седмичния EURIBOR+3.75% годишно и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с материални запаси с балансова стойност 1 500 хил. евро (2 934 хил. лв.) и запис на заповед в полза на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД издадена от СПАРКИ АД и авалирана от Спарки ГмбХ, Спарки Груп АД и Спарки Трейдинг ЕООД за размера на кредита и лихвите по него.

Задължението по кредити към БАНКА ДСК ЕАД се състои от три получени заема съгласно договор № 166 от 4 ноември 2005 г., договор № 551 от 14 декември 2007 г. и договор № 650 от 30 май 2008 г.

Полученият заем съгласно договор № 166 представлява банков револвиращ кредит в размер на 6 050 хил. евро (11 833 хил. лв.). Заемът е платим на две месечни погасителни вноски, първата дължима на 25 април 2010 г. Лихвеният процент по кредита е в размер на 1-месечен EURIBOR+4.80% годишно и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с първа по ред ипотека върху недвижими имоти и вещни права върху недвижими имоти, собственост на предприятието майка и Приста Парк ЕООД, първи по ред особен залог върху машини и съоръжения, договор за поръчителство със Спарки Груп АД, Спарки ГмбХ и Приста Парк Резидънс ЕООД, особен залог върху материали на склад с неснижим остатък 2 000 хил. лв., вземания с неснижим остатък 1 500 хил. лв. и залог на парични вземания на СПАРКИ АД по всички негови настоящи и бъдещи банкови сметки, открити при кредитодателя, до размера на кредита.

Полученият заем съгласно договор № 551 представлява банков револвиращ кредит в размер на 1 000 хил. евро (1 956 хил. лв.). Към 31 декември 2009 г., заемът е частично погасен. Остатъкът по заема в размер на 450 хил. евро е платим на три равни месечни погасителни вноски, първата дължима на 25 април 2010 г. Лихвеният процент по кредита е в размер на 1-месечен EURIBOR+4.80% годишно и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с първи по ред особен залог върху материални запаси с балансова стойност 2 000 хил. лв., първи по ред особен залог върху машина, залог на всички настоящи и бъдещи вземания на СПАРКИ АД по всички негови настоящи и бъдещи банкови сметки, открити при кредитодателя, до размера на кредита и първи по ред залог върху вземания с неснижим остатък 1 500 хил. лв., както и договор за поръчителство със Спарки Груп АД, Спарки ГмбХ и Приста Парк Резидънс ЕООД.

Полученият заем съгласно договор № 650 представлява банков револвиращ кредит в размер на 2 800 хил. евро (5 476 хил. лв.). Заемът е платим на шест месечни погасителни вноски, първата дължима на 25 април 2010 г. Лихвеният процент по кредита е в размер на 1-месечен EURIBOR+4.80% годишно и се начислява на месечна база. Заемът е обезпечен с трета по ред ипотека върху недвижими имоти и вещни права върху недвижими имоти, собственост на предприятието майка и Приста Парк ЕООД, договор за поръчителство със следните поръчители: Спарки Груп АД, Спарки ГмбХ и Приста Парк Резидънс ЕООД, особен залог върху материални запаси с балансова стойност 2 000 хил. лв., особен залог върху машина, залог на всички настоящи и бъдещи вземания на СПАРКИ АД по всички негови настоящи и бъдещи банкови сметки, открити при кредитодателя до размера на кредита и вземания на СПАРКИ АД с неснижим остатък 1 500 хил. лв.

DEG, частни инвеститори, представлявани от г-н Дитрих Х. Вестфал, Спарки ГмбХ

С цел разширяване на дейността си чрез увеличаване на капацитета на производството, на 20 декември 2001 г. Групата е сключила договори за следните дългосрочни заеми:

Заемодател	Главница (хил. евро)
DEG	720
Частни инвеститори	192
SPARKY GmbH	366
	1 278

Лихвата по заемите е шестмесечният EURIBOR+3.5% годишно и е платима на всеки 6 месеца, заедно с главницата.

Заемите от DEG и частни инвеститори са обезпечени с ипотека върху недвижимо имущество на Групата. Заемът от Спарки ГмбХ не е обезпечен.

За повече информация относно обезпеченията вижте пояснения 9, 11, 14 и 39.

23. Търговски задължения

Търговските задължения, отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние, включват:

	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.	2007 хил. лв.
Текущи:			
UNION OCEL	297	644	-
LORRAINE TUBES	31	136	591
THYSSENKRUPP SCHULTE	58	-	38
SICAM SPA	27	-	85
UNIVERSAL EISEN UND STAHL	42	6	136
МЕСЕР БЪЛГАРИЯ ЕООД	44	55	25
КОМПАНИЯ ЗЕМЯ ООД	62	120	-
СКОРПИОН ШИПИНГ СОФИЯ	258	113	34
КОСЕВ ЕООД	2	72	65
КАММАРТОН БЪЛГАРИЯ ЕООД	-	143	87
KREMS GMBH	-	47	308
SCHMOLZ+BICKENBACH	-	-	302
CROMADEX	-	16	26

KLF ZVL	-	-	81
SAVERS.R.L	-	2	39
MARCEGAGLIA S.P.A	-	-	84
SCHMOLZ+BICKENBACH FLACHSTEEL	-	41	45
ЕНА МЕТАЛ ООД	-	-	32
БИНДЕР ООД	-	-	62
ВИКИНГ-Т ООД	-	2	37
Е.ОН БЪЛГАРИЯ ПРОДАЖБИ АД	18	-	80
ЧЕЗ ТРЕЙД БЪЛГАРИЯ ЕАД	-	-	41
ТИСЕНКРУП ЮПИТЕР СТОМАНА	-	-	702
ТОПЛОФИКАЦИЯ РУСЕ ЕАД	7	3	95
Задължения към други доставчици	124	295	508
	970	1 695	3 503

24. Данъчни задължения

Данъчните задължения включват:

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Задължения за корпоративен данък	-	586	1 111
Задължения за ДДФЛ	15	13	16
Данък върху добавената стойност за внасяне	23	3	18
Данъчни задължения по ЗМДТ	105	-	-
Други данъчни задължения	-	1	3
	143	603	1 148

25. Други задължения

Другите задължения могат да бъдат обобщени, както следва:

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Получени аванси	3	2	1
Задължения за лихви	8	3	5
Гаранции	1	1	-
Други текущи пасиви	33	32	36
	45	38	42

26. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Групата могат да бъдат анализирани, както следва:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от продажба на готова продукция	6 247	31 576
Приходи от продажба на стоки	76	214
Приходи от наеми	68	60

Приходи от предоставяне на услуги	442	532
Приходи от договори за строителство	-	29
Приходи от продажба на материали	1 285	7 794
Други приходи от продажби	89	108
	8 207	40 313

27. Други приходи

Другите приходи на Групата включват:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Отписани задължения	2	-
Излишък на материални запаси	40	49
Приходи от сторнирани обезщетения за пенсиониране	4	-
Приходи от застрахователи	4	-
Възстановен ДДС	-	10
Получени субсидии	-	41
Други приходи	-	1
	50	101

28. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Основни материали	(1 878)	(13 760)
Спомагателни материали	(340)	(1 808)
Енергия и вода	(485)	(1 131)
Материали за ремонт и поддръжка	(317)	(1 447)
Горивни и смазочни материали	(40)	(119)
Разходи за храна	(75)	(154)
Разходи за консумативи	(1)	(6)
Други материали	(48)	(134)
	(3 184)	(18 559)

29. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Транспортни услуги	(190)	(1 471)
Ремонт на дълготрайни активи	(83)	(743)
Промислени услуги	(18)	(917)
Строителни услуги	-	(102)

Независим финансов одит	(47)	(53)
Юридически услуги	(29)	(23)
Посреднически и консултантски услуги	(411)	(791)
Разходи за наеми	(9)	(12)
Разходи за съхранение и митническо складиране	(109)	(27)
Разходи за застраховки	(84)	(63)
Други услуги	(255)	(322)
	(1 235)	(4 524)

30. Печалба / (Загуба) от продажба на нетекущи активи

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от продажба	45	57
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(59)	(5)
Печалба / (Загуба) от продажба на нетекущи активи	(14)	52

31. Други разходи

Другите разходи на Групата включват:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за данъци по ЗМДТ	(142)	(198)
Разходи за данъци върху разходите по ЗКПО	(12)	(24)
Разходи за командировки	(38)	(79)
Отписани и обезценени вземания	(345)	(64)
Други разходи	(151)	(252)
	(688)	(617)

32. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за лихви по финансов лизинг	(76)	(132)
Разходи по заеми, отчитани по амортизирана стойност:		
Субординиран дълг от акционер	(3)	-
Други заеми по амортизирана стойност	(1 072)	(1 198)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(1 151)	(1 330)
Обезценка на инвестиции	(1)	-
Загуби от разчети в чужда валута	(9)	(33)

Финансови разходи за банкови такси и комисионни	(178)	(133)
Лихви по просрочие по ЗМДТ	(4)	-
Финансови разходи	(1 343)	(1 496)

През 2009 г. участията на Групата в капитали на други предприятия са обезценени до възстановимата стойност на актива, поради превишаване на балансовата стойност, възлизаща на 1 хил. лв., над стойността в употреба (вж. пояснение 12).

Обезценката на търговските и други вземания в размер на 345 хил. лв. (2008 г.: 37 хил. лв.) е включена в консолидирания отчет за доходите на ред „Други разходи“ и е подробно анализирана в пояснения 16 и 18.

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Приходи от лихви върху пари и парични еквиваленти	-	1
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	1
Печалба от промени във валутните курсове	1	4
Финансови приходи	1	5

33. Разходи за / приходи от данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10 % (2008 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Печалба преди данъчно облагане	(10 803)	4 341
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък	-	(434)
Ефект от корекции за приходи, освободени от данъчно облагане:	376	277
Ефект от корекции за разходи, непризнати за данъчни цели:	(376)	(595)
Действителен разход за данък	-	(752)
Разходите за данъци включват:		
Текущ разход за данъци	-	(752)
Отсрочени данъчни (разходи)/приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	871	(8)
Разходи за/ (приходи от) данъци върху дохода (нето)	871	(760)
Отсрочени данъчни приходи, признати директно в другия всеобхватен доход	281	303

Пояснение 13 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

34. Доход/ (Загуба) на акция и дивиденди

34.1. Доход/ (Загуба) на акция

Основният доход/(загуба) на акция е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба/(загуба), подлежаща на разпределение между акционерите на Групата.

Среднопретегленият брой акции, използван за изчисляването на основния доход/ (загуба) на акция, както и нетната печалба/ (загуба), подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, е представен, както следва:

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Печалба/(загуба), подлежаща на разпределение (в лв.)	(9 932 000)	3 581 000
Среднопретеглен брой акции	12 000 000	12 000 000
Основен доход/ (загуба) на акция (в лв. за акция)	<u>(0.83)</u>	<u>0.30</u>

34.2. Дивиденди

През 2009 г. Групата не е разпределила на своите собственици дивиденди. През 2009 г. са изплатени 6 хил. лв. дивиденди, разпределени през 2008 г. (2008 г.: 630 хил. лв.).

През 2008 г. Групата е разпределила на своите акционери дивиденди в размер на 900 хил. лв. Тази сума представлява брутен размер на дивидента - 0.30 лв. на една акция.

Тъй като разпределението на дивиденди от предприятието майка става след решение на общото събрание на акционерите, не е признато задължение за изплащане на дивиденди през 2009 г. в консолидирания финансов отчет.

35. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват собствениците, ключов управленски персонал и други, описани по-долу.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Разчетните суми обикновено се изплащат по банков път.

35.1. Сделки със собствениците

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
	<u>хил. лв.</u>	<u>хил. лв.</u>
Покупки на услуги от СПАРКИ ГРУП АД	(120)	(120)
Разходи за лихви от СПАРКИ ГРУП АД	(1)	-

35.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Продажба на активи и услуги		
- продажба на активи и услуги на SPARKY GmbH	2 918	5 163
- продажба на стоки на СПАРКИ ЕЛТОС АД	11	13
- продажба на услуги на СПАРКИ ЕЛТОС АД	1	119
Покупки на стоки и услуги		
- покупки на стоки от SPARKY GmbH	(13)	(2 865)
- покупки на услуги от SPARKY GmbH	(313)	(501)
- покупки на стоки от СПАРКИ ЕЛТОС АД	(30)	(10)
- покупки на услуги от СПАРКИ ЕЛТОС АД	-	(53)
- покупки на стоки от СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	(72)	(212)
- покупки на услуги от СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД	(1)	(19)
Разходи за лихви и неустойки от SPARKY GmbH	(6)	(14)

35.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Групата включва членовете на управителния съвет и надзорния съвет и управители. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати	(268)	(398)
Разходи за социални осигуровки	(35)	(42)
Общо краткосрочни възнаграждения	(303)	(440)
Общо възнаграждения	(303)	(440)

През 2009 г. ключовият управленски персонал е отпуснал краткосрочен заем на стойност 52 хил. лв. Дължимата от Групата сума в размер на 52 хил. лв. е включена в консолидирания отчет за финансовото състояние на ред „Краткосрочни задължения към свързани лица“. Групата отчита разходи за лихви в размер на 2 хил. лв. във връзка с този заем.

36. Разчети със свързани лица в края на годината

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Текущи вземания от:			
- други свързани лица под общ контрол	1	728	497
Общо текущи вземания от свързани лица	1	728	497
Общо вземания от свързани лица	1	728	497
Нетекучи задължения към:			
- други свързани лица под общ контрол	-	-	102
Общо нетекучи задължения към свързани лица	-	-	102

Текущи задължения към:

- собственици	449	278	170
- други свързани лица под общ контрол	1 399	638	461
- ключов управленски персонал	124	70	-
Общо текущи задължения към свързани лица	1 972	986	631
Общо задължения към свързани лица	1 972	986	733

Текущите вземания от други свързани лица са формирани от вземания от Приста Парк Резидънс ЕООД в размер на 1 хил. лв. по договор за търговски кредит от 10 юли 2009 г. при годишна лихва от 5 %. Вземанията от други свързани лица в 2008 г. и 2007 г. са търговски от Спарки ГмбХ.

Нетекущите задължения към други свързани лица под общ контрол към 31 декември 2007 г. в размер на 102 хил. лв. са по договор за заем със Спарки ГмбХ.

Текущите задължения към собственици са формирани от задължения към:

- Спарки Груп АД и други акционери във връзка с изплащане на дивидент съответно в размер на 236 хил. лв. (2008 г.: 236 хил. лв.) и 24 хил. лв. (2008 г.: 30 хил. лв.)
- Спарки Груп АД по договори за заем на обща стойност 32 хил. лв. и лихви в размер на 1 хил. лв. (2007 г.: 105 хил. лв.) и търговски задължения в размер на 156 хил. лв. (2008 г.: 12 хил. лв.; 2007 г.: 65 хил. лв.)

Текущите задължения към управленски персонал са формирани от задължения към:

- Чавдар Плахаров в размер 52 хил. лв. по договори за кредит и лихви по тях в размер на 2 хил. лв.;
- управленски персонал във връзка с предоставени гаранции от персонала в размер на 70 хил. лв. (2008 г.: 70 хил. лв.).

Текущите задължения към други свързани лица са формирани от задължения към:

- Спарки Елтос АД по търговски задължения в размер на 193 хил. лв. (2008 г.: 173 хил. лв.; 2007 г.: 256 хил. лв.);
- Спарки Трейдинг ООД по търговски задължения в размер на 450 хил. лв. (2008 г.: 362 хил. лв.; 2007 г.: 86 хил. лв.);
- Спарки ГмбХ на обща стойност 756 хил. лв. (2008 г.: 103 хил. лв., 2007 г.: 119 хил. лв.), който се отнасят както следва: 651 хил. лв. по търговски задължения (2007 г.: 15 хил. лв.), 102 хил. лв. главница по договор за заем (2008 г.: 102 хил. лв.; 2007 г.: 102 хил. лв.), 2 хил. лв. лихви (2008 г.: 1 хил. лв.; 2007 г.: 2 хил. лв.) и 1 хил. лв. по неустойки.

37. Корекции на паричните потоци и промени в оборотния капитал

Следните корекции с непаричен характер и корекциите за промени в оборотния капитал са направени по отношение на консолидирания финансов резултат на Групата преди данъци с цел получаването на консолидиран паричен поток от оперативна дейност:

Корекции	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Амортизация и обезценка на нефинансови активи	3 164	2 446
Загуби от валутни операции (нетно)	8	29
Приходи от лихви	-	(1)
Разходи за лихви	1 155	1 330
Обезценка на инвестиции	1	-
Печалба от продажба на нефинансови активи	14	(52)
Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	(292)	-
Общо корекции	4 050	3 752

	2009	2008
	хил. лв.	хил. лв.
Нетни промени в оборотния капитал		
Промяна в материалните запаси	4 075	(4 992)
Промяна в търговските и други вземания	6 144	1 794
Промяна в търговските и други задължения	308	(1 633)
Промяна в пенсионни и други задължения към персонала	(180)	(129)
Промяна в провизиите за пенсиониране	(21)	(3)
Общо промени в оборотния капитал	10 326	(4 963)

38. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Групата е осъществила следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в консолидирания отчет за паричните потоци:

През 2008 г. Групата е увеличила записания си капитал с 9 000 хил. лв. чрез трансформиране на неразпределена печалба и резерви.

През 2009 г. и 2008 г. не са придобивани активи при условията на финансов лизинг.

През 2008 г. Групата е погасила задължения за главница и лихви по получен кредит от Sparky GmbH в размер на 117 хил.лв. срещу вземания на Групата от Sparky GmbH, формирани от продажба на готова продукция.

39. Условни активи и условни пасиви

Групата е издала запис на заповед в полза на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД като обезпечение на получения от СПАРКИ АД заем в размер на 750 хил. евро (1 467 хил. лв.) съгласно договор № RC-060 от 19 декември 2007 г., за размера на кредита и лихвите по него.

Групата е издала запис на заповед в размер на 6 474 хил. евро (12 662 хил. лв.) в полза на БАНКА ДСК ЕАД като обезпечение на получения от СПАРКИ АД заем в размер на 6 050 хил. евро (11 833 хил. лв.) съгласно договор № 166 от 4 ноември 2005 г. за размера на кредита плюс едногодишните лихви по него.

Към 31 декември 2009 г. Групата има учредени четири договорни ипотечи върху притежаваните от нея инвестиционни имоти и сгради по договори за банкови кредити с Банка ДСК ЕАД – договор за банков кредит № 166/04 ноември 2005 г. и № 650/30 май 2008 г., сключени между СПАРКИ АД и ДСК ЕАД, договор за банков кредит № 390/26 март 2007 г., сключен между СПАРКИ ТРЕЙДИНГ ЕООД и ДСК ЕАД и договор за банков кредит № 1170/07 януари 2008 г., сключен между СПАРКИ ЕЛТОС АД и УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД.

До пълното погасяване на задълженията си към Банка ДСК ЕАД, Групата не може да разпределя и изплаща дивиденди, без предварително писмено съгласие от Банка ДСК ЕАД, за което и да е Дружество от групата.

До пълното погасяване на задълженията си към Банка ДСК ЕАД, Групата не може да извършва разпоредителни сделки с недвижими имоти и да обременява с тежести същите, без предварително писмено съгласие от страна на Банка ДСК ЕАД.

Групата издава запис на заповеди за сумите на всички лизингови вноски по финансови лизинги.

За повече информация вижте Пояснения 9, 10, 11, 14 и 22.

През годината са предявени различни правни искове към Групата. Ръководството на Групата счита, че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Групата при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независим правен консултант.

Нито един от гореспомнатите искове не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Групата при разрешаването на споровете.

40. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте пояснение 40.4. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата в сътрудничество с управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари.

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

40.1. Анализ на пазарния риск

40.1.1. Валутен риск

Сделките на Групата се осъществяват в български лева и евро. След въвеждането на еврото българският лев бе фиксиран към еврото в съотношение 1EUR = 1.95583 лв., което елиминира наличието на валутен риск за Групата.

40.1.2. Лихвен риск

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2009 г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по заеми и задълженията си по финансов лизинг, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Групата са с фиксирани лихвени проценти.

Представената по-долу таблица показва чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на другите компоненти на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти в размер на +/- 1.90% (за 2008 г.: +/- 1.11% и 2007 г.: +/- 1.88%). Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент и на финансовите инструменти, държани от Групата към края на отчетния период, които са чувствителни спрямо промени на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

	Нетен финансов резултат за годината	
	хил. лв.	
31 декември 2009 г.	1.90 % (10 313)	- 1.90 % (9 551)
	Нетен финансов резултат за годината	
	хил. лв.	
31 декември 2008 г.	1.11 % 3 406	- 1.11 % 3 757

Нетен финансов резултат за годината

	хил. лв.	
	1.88 %	- 1.88 %
31 декември 2007 г.	18 496	19 054

40.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Групи финансови активи – балансови стойности:			
Пари и парични еквиваленти	21	94	1 306
Търговски и други вземания	1 116	7 251	8 593
Балансова стойност	1 137	7 345	9 899

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и/или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на Групата е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Групата не е предоставяла финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

Към датата на консолидирания финансов отчет някои от необезценените търговски вземания са с изтекъл срок на плащане. Възрастовата структура на необезценените просрочени финансови активи е следната:

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
До 3 месеца	80	-	-
Между 3 и 6 месеца	3	-	-
Над 6 месеца	933	36	70
Общо	1 016	36	70

По отношение на търговските и други вземания Групата не е изложена на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към Група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в една индустрия и различни географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти

40.3. Анализ на ликвидния риск

Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер.

Към 31 декември 2009 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2009 г.	Текущи		Нетекущи	
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	От 1 до 5 години	Над 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Заеми	17 911	2 054	-	-
Задължения по финансов лизинг	230	169	414	-
Търговски и други задължения	2 728	-	-	-
Общо	20 869	2 223	414	-

В предходните отчетни периоди падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2008 г.	Текущи		Нетекущи	
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	От 1 до 5 години	Над 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Заеми	13 772	5 850	1 467	-
Задължения по финансов лизинг	271	267	776	-
Търговски и други задължения	2 547	-	-	-
Общо	16 590	6 117	2 243	-

31 декември 2007 г.	Текущи		Нетекущи	
	До 6 месеца	Между 6 и 12 месеца	От 1 до 5 години	Над 5 години
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Заеми	178	179	15 612	-
Задължения по финансов лизинг	278	301	1 375	-
Търговски и други задължения	4 074	-	-	-
Общо	4 530	480	16 987	-

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до шест месеца.

40.4. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2009	2008	2007
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи на разположение за продажба:				
Дългосрочни финансови активи	12	-	1	1
		-	1	1
Кредити и вземания:				
Търговски и други вземания	16, 18, 36	1 116	7 251	8 593
Пари и парични еквиваленти	19	21	94	1 306
		1 137	7 345	9 899
Общо финансови активи:		1 137	7 346	9 900

Финансови пасиви	Пояснение	2009	2008	2007
		хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Нетекущи пасиви:				
Заеми	22, 36	-	1 467	15 612
Задължения по финансов лизинг	10.1	389	708	1 170
		389	2 175	16 782
Текущи пасиви:				
Заеми	22, 36	19 965	19 622	357
Задължения по финансов лизинг	10.1	356	460	469
Търговски и други задължения	23, 25, 36	2 728	2 547	4 074
		23 049	22 629	4 900
Общо финансови пасиви:		23 438	24 804	21 682

41. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в консолидирания отчет за финансовото състояние, и хеджирания на парични потоци, признати в другия всеобхватен доход.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми или такива, които са със следващи по ред ипотeka или залог върху имуществото на Групата.

Нетният дълг се изчислява като общият дълг се намали с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Групата е да поддържа съотношението на коригирания капитал към нетен дълг, което не надвишава съотношение 1:2.

Групата управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи. За да поддържа или коригира капиталовата структура, Групата може да промени сумата на дивидентите, изплащани на собствениците, да върне капитал на акционерите, да емитира нови акции или да продаде активи, за да намали задълженията си.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2009	2008	2007
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Собствен капитал	32 722	42 098	39 114
+Субординиран дълг	5 689	5 632	311
Коригиран капитал	38 411	47 730	39 425
+Дълг	23 977	26 320	24 108
- Пари и парични еквиваленти	(21)	(94)	(1 306)
Нетен дълг	23 956	26 226	22 802
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг:	1:0.62	1:0.55	1:0.58

Изменението на съотношението през 2009 г. се дължи главно на намалението на дълга и на собствения капитал.

Групата е спазила условията във връзка със своите договорни задължения, включително поддържането на определени капиталови съотношения.

42. Събития след края на отчетния период

С дата 25 февруари 2010 г. Дружеството-майка вписа в търговския регистър увеличение на основния капитал на дъщерното си дружество Приста парк ЕООД от 19 595 000 лв. на 22 682 300 лв. Срецу допълнително записаните дялове Дружеството-майка извършва непарична вноска в капитала на Приста парк ЕООД, представляваща сграден фонд.

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване.

43. Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидирания финансов отчет към 31 декември 2009 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от управителния съвет на 19 април 2010 г.